

รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาทักษะการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

Skill development for thesis activities presentation

รศ.ดร.ปราโมช สีตะโกเศศ คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ ศรีเงินยวง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการออกแบบสิ่งแวดล้อม

บทคัดย่อ

วิชา พท 598 สัมมนา 2 ใช้วิธีการ Research-Based Learning เพื่อพัฒนาทักษะการนำเสนอผลการดำเนินงานกิจกรรมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา จำนวน 18 คน ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เครื่องมือในการวิจัย คือ 1. แบบประเมินผลการนำเสนอผลการดำเนินงานกิจกรรมวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของการนำเสนอผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินงาน กิจกรรม การประเมินผลให้เป็นคะแนน โดยพิจารณาจาก 4 ส่วน คือ 1) ความสอดคล้องของเนื้อหาทั้ง 4 ส่วน 2) อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานได้ชัดเจน และการตอบวัตถุประสงค์ 3) คุณภาพการนำเสนอ ได้แก่ เวลา power point การดำเนินเรื่อง 4) การตอบคำถามที่แสดงถึงความรู้ และความเข้าใจ 2. ฟอรัมการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ได้ผลการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนจากการประเมินของอาจารย์ในการนำเสนอครั้งที่ 1 และ 2 เป็น 82.89 ± 13.28 และครั้งที่ 2 เป็น 82.34 ± 14.37 และไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ ค่าสหสัมพันธ์เป็น 0.472 และ ความสัมพันธ์ในรูปแบบ Linear regression เป็น

$$\text{คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 2} = 39.966 + 0.511(\text{คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 1})$$

จากวิธีการสังเกตโดยไม่มีส่วนร่วมพบว่านักศึกษาเปลี่ยนหัวข้อการนำเสนอ (5.55%) และ นักศึกษาใช้ข้อมูลที่นำเสนอแล้วในการนำเสนอครั้งที่ 1 มานำเสนอในครั้งที่ 2 (16.67%) ทำให้ได้คะแนนการประเมินครั้งที่ 2 ต่ำ และมีผลทำให้ไม่เห็นผลการพัฒนาทักษะการนำเสนอผลการดำเนินงานกิจกรรมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

Abstract

A course of GS 598 Seminar 2 was assigned to develop personal skill in thesis activities presentation using Research-Based Learning. Eighteen students from the first semester of 2009 fiscal year were in the development program. The presentation comprised of research title, significance of problems and working procedure. Research tools were evaluation forms and non-participation observation forms. The evaluation forms were in four items including: 1) harmonious of title, significance of problems, objectives and research procedure 2) relevant between working procedure and the objectives 3) quality of presentation 4) knowledge and understanding in the research topic. Non-participation observation forms was designed to notice remarkable factors affecting learning process and results. Each student had twice presentation in semester within duration of about one month. The results showed that average score from the first and the second evaluation were 82.89 ± 13.28 and 82.34 ± 14.37 (non significant different) and correlation coefficient was 0.472. Relationship in linear regression showed that:

$$\text{Score from second presentation} = 39.966 + 0.511(\text{Score from the first presentation})$$

Result from Non-participation observation showed two remarkable cases with low score in second presentation, research title change (5.55% of students) and second presentation using first presentation

information (16.67% of students), veiled the development of personal skill development for thesis activities.

ความเป็นมาของการวิจัย

เพ็ญรัตน์ (2554) ให้ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า หมายถึง การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือรวมทั้งมีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ สรุปได้ว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลักการดังนี้

1. สอดคล้องกับการพัฒนาทางสติปัญญา (Cognitive development) ของผู้เรียน
2. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ (Desire and interest) ของผู้เรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Active learning)
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher ordered thinking)
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างและค้นหาความรู้ด้วยตนเอง (Learning how to learn)

และได้นำเสนอตารางเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนการสอน ไว้ในตาราง 1

การจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) เสนอว่ามีหลายรูปแบบ ที่สำคัญ ได้แก่

1. การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-based learning)
2. การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual study)
3. การเรียนรู้แบบสรรรคนิยม (Constructivism)
4. การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Self study)
5. การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based learning)
6. การเรียนรู้ที่เน้นงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Research-based learning)
7. การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา (Crystal-based approach)

ตาราง1 เปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง และ เน้นความคิดสร้างสรรค์

รายการ	การจัดการเรียนการสอน		
	เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง	เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง	เน้นความคิดสร้างสรรค์
1. ผู้เรียน	ไม่ตื่นตัวเป็นผู้ฟัง	ตื่นตัวเป็นผู้สร้างความรู้	มีความสามารถในการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในแง่มุมใหม่ ๆ
2. ผู้สอน	ผู้สอน (teacher)	ผู้อำนวยความสะดวก (facilitator)	
3. เนื้อเรื่อง	เน้นเรื่องหาความรู้	เน้นความรู้คู่กับกระบวนการเรียนรู้	เน้นความรู้และใช้มุมมองการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างมีความแปลกใหม่ เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่ไม่สัมพันธ์ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้ อย่างเหมาะสม
4. วิธีการวัดและประเมิน	วัดความรู้ ความจำ ส่วนมากใช้แบบทดสอบ	วัดกระบวนการ วัดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ และวัดผลงานซึ่งเป็นการใช้การประเมินตามสภาพจริง	

สำนักงานคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา (2553) ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ ว่าหมายถึงการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัย เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เป็นการพัฒนาระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน มีรูปแบบการเรียนการสอนที่สำคัญ 4 รูปแบบ คือ 1) การสอนโดยใช้วิธีวิจัยเป็นวิธีสอน 2) การสอนโดยผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์ หรือผู้เรียนเป็นผู้ช่วยงานวิจัยของอาจารย์ 3) การสอนโดยผู้เรียนศึกษางานวิจัยของอาจารย์ และนักวิจัย 4) การสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

กฤษฎา (2554) นำเสนอรูปแบบของการจัดการศึกษาแบบ Research-based learning เป็น 2ระดับ รวม 7 ขั้นตอน ที่ต่อเนื่องกัน ดังนี้

ระดับที่ 1 ใช้ผลการวิจัยเป็นสาระการเรียนการสอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้ผลการวิจัย หรือ ใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

ขั้นตอนที่ 2 เรียนรู้จากการศึกษางานวิจัย หรือ การสังเคราะห์งานการวิจัย

ระดับที่ 2 ใช้กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้วิชาวิจัย หรือ วิธีทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 เรียนรู้จากการทำวิจัย/รายงานเชิงวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 เรียนรู้จากการทำวิจัย หรือ ร่วมทำโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 เรียนรู้จากการทำวิจัย หรือ วิจัยขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 7 เรียนรู้จากการทำวิจัย หรือ วิทยานิพนธ์

วิชา พท 598 สัมมนา2 ของหลักสูตร วท.ม. การพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียบเรียงความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ได้ และนำเสนอได้ในรูปแบบ ของการนำเสนอผลงานทางวิชาการ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ได้นำวิธีการ Research-Based Learning มาใช้เป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยวิธี Research-Based Learning

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาที่ลงเรียนวิชา พล 598 สัมนา 2 จำนวน 18 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบประเมินผลการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของการนำเสนอผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ชื่อเรื่อง ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การประเมินผลให้เป็นคะแนน โดยพิจารณาจาก

2.1 ความสอดคล้องของเนื้อหาทั้ง 4 ส่วน

2.2 อธิบายขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมได้ชัดเจน และการตอบวัตถุประสงค์

2.3 คุณภาพการนำเสนอ ได้แก่ เวลา power point การดำเนินเรื่อง

2.4 การตอบคำถามที่แสดงถึงความรู้ และความเข้าใจ

2.5 รายละเอียดการให้คะแนน มีดังนี้

2.5.1 การให้คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 1

1) ส่วนการนำเสนอ power point (80 คะแนน)

2) มีเอกสารประกอบการนำเสนอที่ print จาก power point 4 เฟรมต่อ

หน้ากระดาษ A4 จำนวน 2 ชุด (10 คะแนน)

3) มีแบบบันทึกการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมลายเซ็นรับทราบ ส่งตอน

นำเสนอ (10 คะแนน)

2.5.2 การให้คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 2

1) ส่วนการนำเสนอ power point (80 คะแนน)

2) มีเอกสารประกอบการนำเสนอที่ print จาก power point 4 เฟรมต่อ

หน้ากระดาษ A4 จำนวน 2 ชุด (10 คะแนน)

3) ส่งตารางแสดงส่วนที่คณาจารย์แนะนำให้แก้ไข(10 คะแนน)

4) การนำเสนอโดยรวม มีพัฒนาการดีขึ้นกว่าครั้งที่ 1 (20 คะแนน)

5) กิจกรรมการวิจัย มีความก้าวหน้าเพิ่มเติมจากการนำเสนอครั้งที่ 1 (10 คะแนน)

6) มีแบบบันทึกการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมลายเซ็นรับทราบ ส่งตอน

นำเสนอ (10 คะแนน)

3. การดำเนินกิจกรรม

3.1 อาจารย์อธิบายให้นักศึกษาเข้าใจถึงประโยชน์ของการพัฒนาทักษะการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

3.2 อาจารย์อธิบายให้นักศึกษาเข้าใจถึงวิธีการ Research-Based Learning ที่จะนำมาใช้

3.3 กำหนดเวลาให้นักศึกษาเตรียมนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 1

3.4 นักศึกษานำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 1 วันที่ 21 สิงหาคม 2554 โดยอาจารย์ประเมินผล โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยตามข้อ 2 ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการนำเสนอ และบันทึกผลจากการสังเกต โดยไม่มีส่วนร่วม 1

3.5 กำหนดเวลาให้นักศึกษาเตรียมนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 2

3.6 นักศึกษานำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมวิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 2 วันที่ 21 กันยายน 2554 โดยอาจารย์ประเมินผล โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยตามข้อ 2 และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการนำเสนอ และนำเสนอ และบันทึกผลจากการสังเกต โดยไม่มีส่วนร่วม 2

3.7 วิเคราะห์ผลการประเมิน และเปรียบเทียบโดยใช้วิธี Paired Samples T-test และผลจากการสังเกต

3.8 สรุปผลการวิจัย

ผล และวิจารณ์ผลการทดลอง

ผลด้านค่าเฉลี่ยคะแนน

ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินของอาจารย์ในการนำเสนอครั้งที่ 1 และ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนในครั้งที่ 1 เป็น 82.89 ± 13.28 และครั้งที่ 2 เป็น 82.34 ± 14.37 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งสอง ครั้งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ด้านค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการประเมินของอาจารย์ในการนำเสนอครั้งที่ 1 และ 2 พบว่ามีค่า Pearson correlation เป็น .472 ($p < 0.01$) และ ความสัมพันธ์ในรูป Linear regression เป็น

$$\text{คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 2} = 39.966 + 0.511(\text{คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 1}) \quad R^2 = 20.00\% \quad (p < 0.01)$$

ผลจากการสังเกต

ผลจากการสังเกตที่สำคัญพบว่า

1. นักศึกษาร้อยละ 94.45 ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกันในการนำเสนอครั้งที่ 1 และ 2 ในขณะที่ นักศึกษาร้อยละ 5.55 เปลี่ยนหัวข้อการนำเสนอ และ ร้อยละ 16.67 ยังคงใช้ข้อมูลที่นำเสนอแล้วในการ นำเสนอครั้งที่ 1 มานำเสนอในครั้งที่ 2 อีก

2. ในการประเมินของอาจารย์ในการนำเสนอครั้งที่ 2 มีหัวข้อการให้คะแนนที่แตกต่างจากการ นำเสนอครั้งที่ 1 คือ ส่วนของส่งตารางแสดงส่วนที่คณาจารย์แนะนำให้แก่ใจ (10 คะแนน) การนำเสนอ โดยรวม มีพัฒนาการดีขึ้นกว่าครั้งที่ 1 (20 คะแนน) และ กิจกรรมการวิจัย มีความก้าวหน้าเพิ่มเติมจากการ นำเสนอครั้งที่ 1 (10 คะแนน)

2.1 การเปลี่ยนหัวข้อการนำเสนอ ของนักศึกษาเป็นผลมาจากการที่นักศึกษาได้ศึกษาบริบท ของพื้นที่วิจัย และสรุปได้ว่าไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ จึงเปลี่ยนเรื่องการวิจัย อันแสดง ให้เห็นความสนใจในการดำเนินกิจกรรมระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามนักศึกษาจะไม่ได้คะแนนใน 3 ส่วนนี้

2.2 นักศึกษาร้อยละ 16.67 ที่ใช้รูปแบบ และ รายละเอียดการนำเสนอครั้งที่ 1 มานำเสนอ ในครั้งที่ 2 อีก จะไม่ได้คะแนนใน 3 ส่วนนี้ เช่นกัน

ทั้งสองสาเหตุดังกล่าว มีผลให้ค่าคะแนนจากการประเมินของอาจารย์ในครั้งที่ 2 มีค่าค่อนข้างต่ำ

สรุปผล

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนจากการประเมินของอาจารย์ในการนำเสนอครั้งที่ 1 และ 2 เป็น 82.89 ± 13.28 และครั้งที่ 2 เป็น 82.34 ± 14.37 และไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ค่าสหสัมพันธ์เป็น 0.472 และความสัมพันธ์ในรูป Linear regression เป็น คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 2 = $39.966 + 0.511(\text{คะแนนการนำเสนอครั้งที่ 1})$

2. การเปลี่ยนหัวข้อการนำเสนอ และ การใช้ข้อมูลที่นำเสนอแล้วในการนำเสนอครั้งที่ 1 มา นำเสนอในครั้งที่ 2 มีผลทำให้ไม่เห็นผลการพัฒนาในการนำเสนอครั้งที่ 2

เอกสารอ้างอิง

1. กฤษดา กรุดทอง. 2554. การจัดการศึกษาแบบ Research-Based Learning (RBL) [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.ssrui.ac.th/linkssru/Department/Research/ce1.htm> (17 มิถุนายน 2554).
2. กาญจนา วัชรสุนทร. 2553. การบรรยาย ‘หลักการและความรู้ที่สำคัญสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน’ อาจารย์ประจำ สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. การนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ 2553 (Thailand Research Expo 2010) ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ. วันที่ 26 สิงหาคม 2553
3. กาญจนา วัชรสุนทร. มปป. การวิจัยในชั้นเรียน และคุณภาพการเรียนการสอน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://area.obec.go.th/mukdahan1/knowledge/post_photo/research.pdf. (17 ธันวาคม 2553).
4. เพ็ญรัตน์ หงษ์วิทยากร. 2554. ระบบ และกลไกการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเกิดความคิดสร้างสรรค์. เอกสารลำดับที่ 2. สำนักบริหาร และพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 16 หน้า.
5. สุภางค์ จันทวานิช. 2552. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 233 หน้า.
6. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. 159 หน้า.
7. สำนักงานคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา. 2553. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2553. 220 หน้า.